

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Několik poznámek k Deutsche Institution für Schiedsgerichtsbarkeit e.V. Část II.

„Rozhodčí doložky, jejich sjednávání a forma“

Jedním z předpokladů rozhodčího řízení před Deutsche Institution für Schiedsgerichtsbarkeit e.V. (dále jen jako „DIS“) je ta skutečnost, že je platně a účinně sjednána rozhodčí doložka nebo smlouva o rozhodci, která zakládá příslušnost tohoto rozhodčího soudu k projednání a konečnému rozhodnutí daného sporu.

Jedním z předpokladů rozhodčího řízení před Deutsche Institution für Schiedsgerichtsbarkeit e.V. (dále jen jako „DIS“) je ta skutečnost, že je platně a účinně sjednána rozhodčí doložka nebo smlouva o rozhodci, která zakládá příslušnost tohoto rozhodčího soudu k projednání a konečnému rozhodnutí daného sporu. Právními prameny, které upravují sjednání takové rozhodčí doložky či smlouvy o rozhodci, jsou zejména DIS-Schiedsgerichtsordnung „DIS-rozhodčí řád“ (dále jen jako „Řád“) ve znění platném k 1.7.1998 a dále Zehntes Buch der Zivilprozessordnung, Schiedsrichterliches Verfahren §§1025-1066 „Desátá kniha občanského soudního řádu, Rozhodčí řízení §§1025-1066“ (dále jen jako „ZPO“). V níže uvedeném textu se budu dále věnovat pouze první možnosti arbitráže, tj. řízení na základě rozhodčí doložky, jakož i jejímu sjednávání a formě.

Obsahem úvodních ustanovení Řádu je vzorové znění rozhodčí doložky, která je doporučena všem stranám, které hodlají sjednat pro rozhodnutí svého sporu příslušnost DIS.

Rozhodčí doložka

„Všechny spory, které vzniknou v souvislosti s touto smlouvou (.....přesné označení smlouvy....) nebo vyvstanou v souvislosti s její platností, budou s konečnou platností rozhodnuty podle Rozhodčího řádu Deutsche Institution für Schiedsgerichtsbarkeit e.V.(DIS) za vyloučení řádného soudnictví.“

“Alle Streitigkeiten, die sich im Zusammenhang mit dem Vertrag (... Bezeichnung des Vertrages ...) oder über seine Gültigkeit ergeben, werden nach der Schiedsgerichtsordnung der Deutschen Institution für Schiedsgerichtsbarkeit e. V. (DIS) unter Ausschluss des ordentlichen Rechtsweges endgültig entschieden.“

Dále je stranám doporučeno sjednat v rozhodčí doložce také ustanovení ohledně místa rozhodčího řízení, počtu rozhodců, použitelného hmotného práva a jazyka, ve kterém bude probíhat samotné řízení. Pokud strany tyto fakultativní náležitosti v rozhodčí doložce nesjednají či jejich sjednání opominou, budou určeny za pomoci jednotlivých ustanovení Řádu. K otázce platné formy takové rozhodčí doložky je třeba použít ustanovení §1031 ZPO. V zásadě platí, že rozhodčí doložka musí být sjednána v písemné formě. §1031 odst. 1 v této souvislosti stanoví, že rozhodčí doložka musí být obsažena v dokumentu, který je kontrahendy podepsán, nebo musí být obsahem vzájemně zaslaných dopisů, telegramů nebo jiných prostředků dálkové komunikace, které prokazují její platné sjednání.

Dále lze rozhodčí doložku sjednat rovněž v tom případě, pokud se stane nedílnou součástí jiné smlouvy, tj. stane se jedním z jejích ustanovení. V praxi se bude jednat zřejmě o případ nejčastější, kdy rozhodčí doložka bude ujednána jako součást, jeden z článků, paragrafů či odstavců smlouvy hlavní. V této souvislosti je třeba poznamenat, že rozhodčí doložka sama o sobě je na hlavní smlouvě nezávislá a je tedy třeba posuzovat její platnost samostatně a nezávisle ve vztahu ke smlouvě, kterou

je součástí (§1040 odst. 1, věta 2 ZPO). Právní teorie zde hovoří o tzv. samostatnosti obou smluv a jejich vzájemné nezávislosti. Rozhodčí doložka je smlouva dle procesního práva a jejím hlavním cílem je delegování soudní pravomoci z obecných soudů na soudy rozhodčí za předpokladu, že je taková delegace přípustná tzv. Schiedsfähigkeit. Rozhodčí doložku lze tedy v zásadě uzavřít pouze tehdy, jedná-li se o majetkoprávní spory a nároky z nich plynoucí (§1031 odst. 1, věta 1 ZPO) a u sporů nemajetkové povahy pouze v tom případě, pokud je možno o takovém sporu uzavřít smír (§1031 odst. 1, věta 2 ZPO). Zvláštní ustanovení dále pak platí pro spory plynoucí z nájemních vztahů (§1030 odst. 2 ZPO). Oproti rozhodčí doložce je tedy smlouva hlavní smlouvou dle práva hmotného a jejím účelem je vznik, změna či zánik práv a povinností smluvních stran a nikoli úprava procesních aspektů právního vztahu.

Rozhodčí doložka může být také obsahem obecných obchodních podmínek, které tvoří nedílnou součást smlouvy hlavní. Při sjednávání takové rozhodčí doložky se mohou smluvní strany také dovolávat obchodních zvyků a ujednání, které jsou obvyklé v jejich oboru. Bude se jednat zejména o formulářové smlouvy a jejich modifikace, jejichž součástí bude odkaz na obecné obchodní podmínky a v nich inkorporované rozhodčí doložky. Německé právo pak dále rozeznává i dílčí jednotlivosti, které jsou typické pro rozhodčí doložky ve vztahu k spotřebiteli a dále ve vztahu z převodu konosamentu.

Závěrem k tomuto článku je nutné zdůraznit, že německé právo upravující rozhodčí řízení, zná kromě rozhodčích doložek „Schiedsklausel“ (§1029 odst. 2 ZPO), které jsou zpravidla sjednávány ve smlouvě hlavní a jejichž cílem je řešení potenciálních, budoucích konfliktů také druhou formu rozhodčího řízení, kterou je tzv. „Schiedsabrede“ tj. ujednání či smlouva o rozhodci (§1029 odst. 2 ZPO). Tato druhá forma rozhodčího řízení nastává v tom okamžiku, kdy po uzavření smlouvy vznikne mezi kontrahendy spor, který se rozhodnout namísto obecného soudu postoupit k řešení jednomu či více rozhodcům. Pro obě formy rozhodčího řízení zná německá právní terminologie společný pojem „Oberbegriff“, kterým je tzv. „Schiedsvereinbarung“ což lze volně přeložit jako „rozhodčí ujednání“ (§1029 odst. 1 ZPO). V této souvislosti je namístě také připomenout, že zákon č. [216/1994 Sb.](#), o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů, který je hlavním pramenem tohoto práva v České republice, také ve svém §2 odst. 3, písm. a), b) rozlišuje mezi smlouvou o rozhodci a rozhodčí doložkou.

Prameny:

Lachmann, Jeans-Peter: Handbuch für die Schiedsgerichtspraxis, 2. Auflage, O. Schmidt 2002
Schwab/Walter: Schiedsgerichtsbarkeit, Kommentar, 6. Auflage, C.H.Beck 2000
Rozhodčí řád Deutsche Institution für Schiedsgerichtsbarkeit e.V.(DIS)
Zehntes Buch der Zivilprozessordnung, Schiedsrichterliches Verfahren §§1025-1066
<http://www.dis-arb.de>

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)

- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)